

Wandelroute Spaarbankbos Hoogeveen

Tekst: Bertus Boivin / Eric van der Bilt
Foto: Hans Dekker

Sinds januari 2014 is Stichting Het Drentse Landschap eigenaar van het Spaarbankbos aan de noordkant van Hoogeveen langs de weg naar Pesse. Een prachtig wandelbos en voor Drentse begrippen zelfs een oud bos. Indertijd aangelegd door een bank die meende met spaargelden ook dingen te kunnen doen waar zijn spaarders op een andere manier profijt van zouden hebben dan van een aantrekkelijke rente alleen. Kom daar maar eens om anno 2016...

Informatie over de wandelroute

Lengte route 4,5 km.

Startpunt parkeerplaats Spaarbankbos.

Neem afslag A28 Fluitenberg, einde afrit richting Hoogeveen, bij tweede verkeerslicht linksaf, in bos linksaf richting Spaarbankhoeve.

Gps-coördinaten startpunt

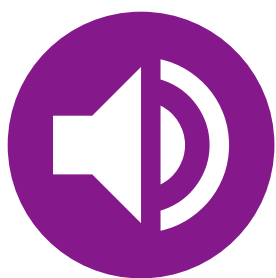
N 52° 44' 48" / O 06° 28' 00"

Openbaar vervoer

buslijn Hoogeveen-Meppel, halte Spaarbankbos. Vanaf halte stukje terug en rechtaf naar parkeerplaats richting Spaarbankhoeve. Vanaf het station Hoogeveen ligt het startpunt op 2 km. afstand. Zie www.9292ov.nl of bel (0900) 9292.

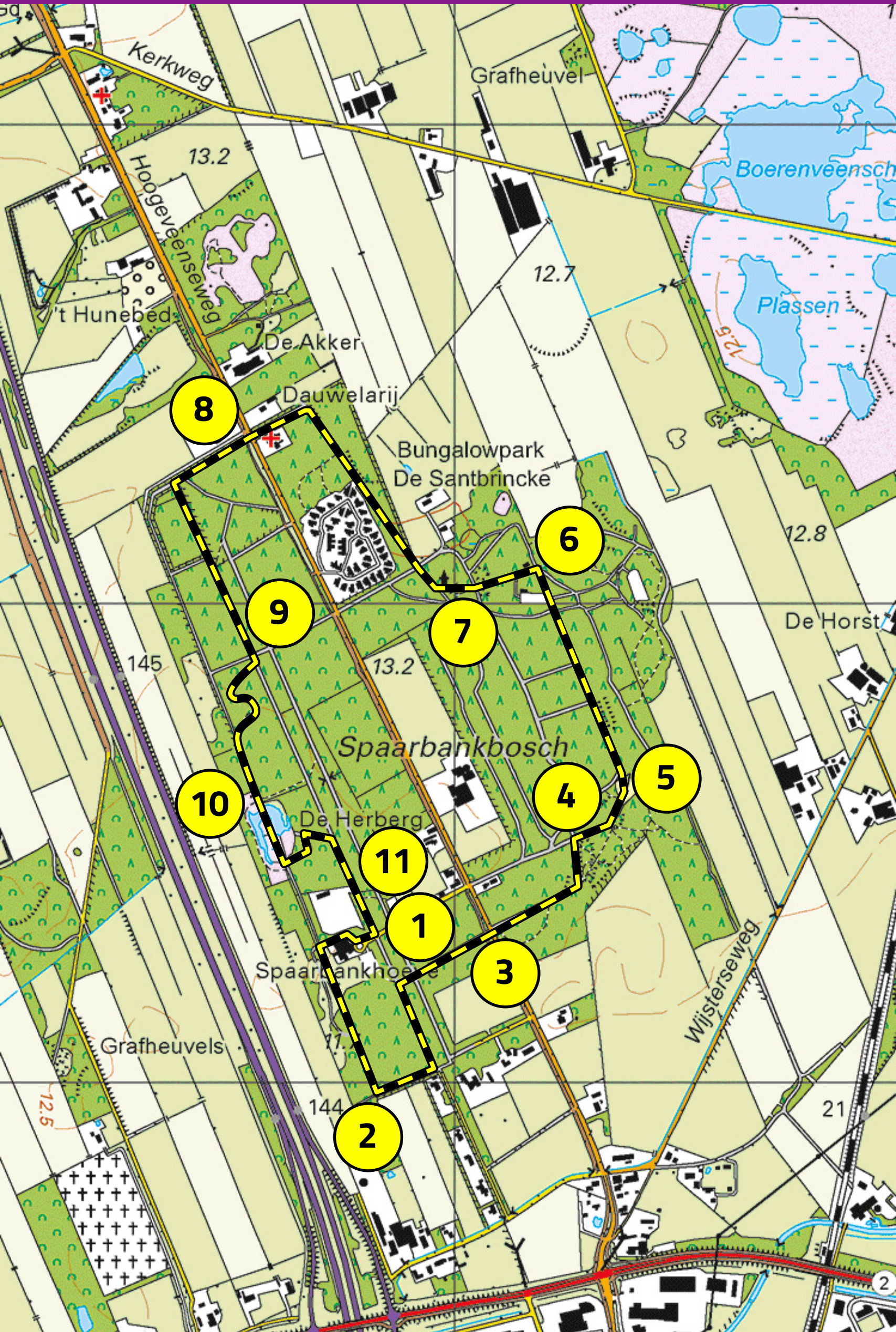
Begaanbaarheid

Redelijk begaanbaar in alle jaargetijden. Honden zijn aangelijnd toegestaan.

Audiotour (8 min)

Route Spaarbankbos

Routebeschrijving Spaarbankbos

- 1** Vanaf parkeerplaats rechtsaf naar Spaarbankhoeve. Pad rechts langs gebouw naar brede laan. Op laan linksaf langs hertenkamp.
- 2** Einde pad linksaf. Op driesprong linksaf. Eerste pad rechtsaf.
- 3** Fietspad en doorgaande weg oversteken naar bospad rechtdoor. Op driesprong linksaf (niet trimparcours op).
- 4** Op kruising rechtsaf. Ter hoogte van trimparcours links aanhouden.
- 5** Op zandverstuiving links aanhouden naar rechte laan aan noordzijde. Deze laan 500 m. volgen.
- 6** Bij scoutinggebouwtje linksaf.
- 7** Einde pad bij Lammert Huizing-bank rechtdoor smal paadje omhoog. Vóór oorlogsmonument langs rechts aanhouden naar bospad. Pad naar huizen oversteken. Rechtdoor langs

achterzijde bungalowpark De Santbrincke. Pad maakt haakse bocht naar links.

- 8** Doorgaande weg en fietspad oversteken naar bospad rechtdoor. Bij bankje beukenlaan linksaf.
- 9** Na 2e pad naar rechts (kruising van bospaden) nog enkele meters rechtdoor en dan kronkelpaadje rechtsaf. Einde paadje op brede rechte pad linksaf.
- 10** Bij veentje rechtsaf. Einde paadje linksaf om veentje heen. Paadje maakt haakse bocht naar rechts, naar links en opnieuw naar rechts bij het veentje vandaan.
- 11** Op brede bospad rechtsaf. Bij tennisbaan linksaf over bruggetjes terug naar parkeerplaats.

Pesserveld

Eeuwenlang was het Pesserveld tussen Pesse en het Oude Diep het domein van de Pesser schaapskudde. Tegen het eind van de 19e eeuw verloor het veld deze functie. Net zoals overal elders kwam ook het Pesserveld dat tot dan toe gemeenschappelijk bezit van de boermarke was geweest, in particuliere handen. Een groot deel van deze voormalige markegronden kwam in bezit van de familie Van Holthe tot Echten.

Regelmatig verkocht de familie percelen grond, met name als die te slecht was om als landbouwgrond te kunnen worden ontgonnen. De grootste verkoop was op 10 maart 1902 toen de Spaarbank Hoogeveen in één koop maar liefst 26 percelen kocht voor een bedrag van 7890 gulden. Een paar jaar later kreeg de bank ook een aangrenzend stuk grond in

handen waarna men de beschikking had over in totaal zo'n 80 hectare op het Pesserveld. Deels ging het om percelen vrij natte stukken heidegrond, maar er waren ook stukken zandverstuiving bij.

De Spaarbank begon er onmiddellijk op grote schaal bos aan te planten. In het begin heette het Pesserbosch, maar al snel kwam de huidige naam Spaarbankbos in zwang. Weliswaar was het op de eerste plaats de bedoeling van de Spaarbank om er enigszins profijtelijk in de houtteelt te beleggen, maar vanaf het begin heeft de recreatieve functie van zijn investering voor de bank duidelijk meegeteld. Lees bijvoorbeeld het Wandelboekje van de VVV Hoogeveen uit 1923: 'Het bestuur van De Spaarbank heeft door de aankoop van het Spaarbankbosch de bevolking van Hoogeveen onvergankelijk aan zich verplicht. Het schoone Spaarbankbosch is de geliefkoosde ontspanningsplaats voor alle Hoogeveners.'

Spaarbank Hoogeveen

De Spaarbank Hoogeveen werd in 1865 opgericht door een aantal Hoogeveense notabelen die zich verenigd hadden in de 'Vereeniging Hoogeveen tot Plaatselijke Bloei

en Welvaart'. In de Hoofdstraat 58 (tegenover De Tamboer) vindt u het voormalige kantoorgebouw van de Spaarbank, zoals nog steeds op de gevel te zien is. In 1973 ging de bank op in de Bondsspaarbank Noord-Nederland (tegenwoordig onderdeel van SNS-Reaal).

Nieuwe eigenaar

Toen de Spaarbank Hoogeveen opging in een regionale Bondsspaarbank, verkocht men het Spaarbankbos in 1974 aan de Gemeente Hoogeveen. Opmerkelijk feit bij deze transactie was dat het bos tot de gemeentelijke herindeling van 1998 op het grondgebied van de toenmalige Gemeente Ruinen lag.

**Veertig jaar lang nam Hoogeveen de zorg voor het bos op zich. Kort geleden besloot de gemeente het bos te verkopen, omdat ze in tijden van bezuiniging haar rol als boseigenaar niet tot haar kerntaken rekende. De natuur-
liefhebbers sloeg de schrik om het hart en er doemden angstvisioenen op van project-ontwikkelaars en met riet gedekte bosvilla's. Gelukkig diende Stichting Het Drentse Landschap zich als koper aan en werden beide partijen het eens.**

Dankzij een aanzienlijke gift van verzekeraar TVM en met een flink bedrag uit haar eigen middelen kon eind januari 2014 bekendgemaakt worden dat Het Drentse Landschap de nieuwe eigenaar van het Spaarbankbos was geworden.

Verschillen

De weg van Hoogeveen naar Pesse verdeelt het Spaarbankbos in tweeën. Het deel ten westen van de Hoogeveenseweg ligt duidelijk lager dan het oostelijke deel. De straat werd min of meer langs de voet van de zandduinen aan de oostkant aangelegd. Op oude kaarten wordt dat gebied aangeduid als Wijstersche Hooge. Aan de westkant hebben de poolwinden in de laatste ijstijd het dekzand grotendeels weggestoven en ligt op veel plaatsen het keileem vrijwel aan de oppervlakte. Iets verder naar het westen zakte de bodem zo dat daar veenvoming kon optreden. Tegen het eind van de wandeling komt u daar langs een schitterend veentje.

De combinatie van natte heide en stuifduinen maakte het gebied 100 jaar geleden ongeschikt om het tot landbouwgrond te ontginnen. Vandaar dat de Spaarbank Hoogeveen voor relatief weinig geld eigenaar van het terrein kon worden en besloot om er bos aan te leggen.

Vrijwel overal in Drenthe werd in die tijd dit soort 'woeste grond' bestemd voor de bosbouw.

Op advies van Staatsbosbeheer liet de Spaarbank zijn percelen inplanten met voornamelijk grove den, douglasspar, fijnspar, lariks, eik en beuk. Grove den werd altijd toegepast als er stuifzand moest worden vastgelegd. Geen enkele andere boomsoort redde het onder zulke barre omstandigheden. Als u nu door het Spaarbankbos loopt, zal het beslist opvallen dat er een enorme variatie in leeftijd in het bos te zien is: ruim honderd jaar oude hoge naaldbomen en loofbomen wisselen af met veel jongere exemplaren. Het maakt het Spaarbankbos tot een 'volwassen' bos met een rijke ondergroei.

Beheer

Gemeente en Het Drentse Landschap spraken bij de verkoop met elkaar af dat het beheer op dezelfde voet wordt voortgezet en dat het

Spaarbankbos als 'stadsbos' zal worden onderhouden. Uiteraard blijft het bos voor alle Hoogeveners toegankelijk, zoals ze dat hun hele leven al gewend zijn. Ook de bestaande recreatieve voorzieningen blijven gehandhaafd.

Voor Het Drentse Landschap is het Spaarbankbos een bijzondere aanvulling op haar terreinen rond Hoogeveen. Het bos vormt een fraaie tegenstelling tot terreinen als de Pesserma en de Oude Kene in het beekdal van het Oude Diep.

Aan de andere kant van Hoogeveen bij Hollandscheveld en Zuidwolde bezit de stichting reeds grote boscomplexen. Verder ligt het Spaarbankbos op een steenworp afstand van de eveneens op het Pesserveld gelegen Boerenveensche Plassen. Het Drentse Landschap hoopt dat er in de toekomst wellicht mogelijkheden zijn om voor wandelaars een verbinding tussen haar beide terreinen te creëren.

Informatiebron voor de geschiedenis van het Spaarbankbos was het boek *Levend Morgenland* van Hero Moorlag (Hoogeveen, 1987).

9 Oorlogsmonument

Bij punt 9 in de route komt u bij het monument dat opgericht is ter nagedachtenis van vijf

Hoogeveners die hier door de Duitsers doodgeschoten werden. De eerste slachtoffers, die op 1 augustus 1943 als represaillemaatregel voor de dood van een NSB-burgemeester vielen, waren onderwijzer Adriaan Baas, jonkheer Marinus de Jonge, directeur van de Drentsche Kanaal Maatschappij en notaris Johannes Mulder. Twee dagen later ondergingen de joodse broers Levie en Manus van der Wijk hier hetzelfde lot. Het monument van plaatstaal is een werk van Albert Geertjes.

De grote bonte specht

Een geluid dat onlosmakelijk met het Spaarbankbos verbonden is, is de driftige roffel van de grote bonte specht. Hij vindt in dit soort oude bossen uitstekend 'timmerhout' en een rijk insectenleven.

Net als de kleine bonte specht doet ook de grote bonte het goed in de Drentse bossen dankzij het feit dat deze steeds ouder en

gevarieerder worden. Als u een bonte specht ziet, is het vrijwel zeker de grote bonte. Deze heeft het formaat van een spreeuw.

De kleine bonte specht, die in hetzelfde gebied leeft, heeft ongeveer de grootte van een mus en gedraagt zich veel onopvallender.

Ontdek Drenthe met de Knapzakroutes!

Maak kennis met ruim 60 wandelingen door het onbekende Drenthe. De Knapzakroutes zijn zorgvuldig samengesteld met oog voor natuur en cultuur. Voor informatie en bestellen kunt u terecht in onze [webwinkel](#).

Vakantie bij Het Drentse Landschap?
Stichting Het Drentse Landschap heeft een aantal prachtig gelegen vakantie-woningen in of vlakbij natuurgebieden. Het zijn zéér bijzondere woningen die herinneren aan het Drenthe van weleer.

Wilt u meer weten? Kijk op www.drentslandschap.nl/vakantiewoningen of bel tijdens kantooruren (0592) 30 41 39.

Stichting Het Drentse Landschap
Postbus 83, 9400 AB Assen
(0592) 31 35 52
info@drentslandschap.nl
www.drentslandschap.nl

Volg ons op:

Het Drentse Landschap

